VIII. évfolyam. Arad, 1893. Junius 17. Szombat. 137-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai szétküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések dija:

Hat h. petit sor egyszer	8 kr	Bélyegdij külön	30 kr
Minden következőnél	6 „	Nyilttér sora	20 „

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Bosnyákország fejlődése.

Budapest, junius 16.

Monarchiánk kulturális hivatottságának kelet felé egyik legfényesebb bizonyitéka azon örvendetes fejlődés, mely az okkupált tartományok anyagi kulturális fellendülésében konstatálható, és ezen eredmény kivivásában az oroszlánrész éppen a magyar nemzet államalkotó erejének dicsőségére esik, miután magyar befolyás hatása és a magyar politikai iskolában nevelkedett államférfiu nagyszabásu intézkedései által erettek el a páratlan sikerek.

A magyar delegáczió egyesült négyes albizottsága egyhangulag bizalmat szavazott Kállay Benjámin közös pénzügyminiszternek, amennyiben elismerését fejezi ki a miniszter iránt a megszállott területek zajtalan, de hatékony és eredményekben gazdag vezetéseért. Ha bizalmi szavazat valaha bőven megérdemlett volt, ugy ez az.

Ki sem tagadhatja a tényt, hogy Bosznia és Herczegovina kulturális haladása és gazdasági fejlődése Kállay kormányzása alatt soha nem sejtett és az egész müvelt világot meglepő örvendetes lendületet vett. A magyar delegátusok egyike e tanácskozás alkalmával megjegyezte, hogy ha a kormányzás ez irányban tovább fejlődik, nemsokára Bosznia lesz a legjobban adminisztrált ország a Balkán területén.

Ezt a megjegyzést módositanunk kell. A balkáni viszonyok tüzetes ismerete alapján állithatjuk, hogy a Balkánon már ma sem létezik ország, amely csak megközelitőleg is oly rendezett jogállapotokkal, oly állandóan növekedő jóléttel, oly rohamos kulturális fejlődéssel dicsekedhetnék, mint a megszállt területek. Elvitathatlan tények vannak előttünk, melyekből ez nyilvánvalóan kitünik. Valamely kormányzásnak a legbiztosabb fokmérője kétségtelenül az anyagi virulás.

Nos tehát, e tekintetben Kállay kormányzata bámulatos eredményekkel dicsekedhetik. A területek kereskedelmi mérlege aktiv, kivitel és behozatal meglepő haladványokban emelkedik, gyáriparosok honosulnak meg, melyek a lakosság ezreinek biztositanak állandó keresetet; a jobbágy kmetek mindnagyobb számban váltják meg magukat a kormány segélyével az örökbérviszonyból és szabad birtokosai lesznek a szorgalmuk által megtermékenyitett rögnek. A földmüvelés egyre belterjesebb lesz és szemmel láthatólag történik az átmenet a kezdetleges szántó-vető szerektől a korszerü mezőgazdaság tökéletesebb technikai segédeszközeihez.

Mindez fényes bizonyitványt állit ki a még röviddel ezelőtt állandó nyomortól látogatott lakosság gazdasági prosperitása mellett. Hitelintézet is egyre több alakul az országban, melyek külföldi tőkével alapittatnak; oly teny ez, mely a legmeggyőzőbb bizonyiték az odavaló jogviszonyok megbizhatósága mellett. A megszállt területek kulturális fejlődéséről hasonlóképpen csak a legörvendetesebbet lehet jelenteni. A különböző hitfelekezetek, — mind a két ritushoz tartozó katholikusok, görög-óhitüek, mozlimok és zsidók, — egymással versenyeznek türelemben és testvéri egyetértésben; szép látvány, melyért sok nyugati nép irigyelhetné ezt a lakosságot. A müvelődés szükséges voltának érzete is mind általánosabb lesz. A népiskolai ügy állandóan emelkedik és magának a lakosságnak kebeléből egész spontán módon mind gyakrabban nyilatkozik a kivánság közép és magasabb képzőintézetek után.

Ez az a kép, melyet a megszállt területek nyujtanak.

Monarchiánk valóban büszke lehet kulturális müködésének ezekre az eredményeire, amely müködése által néhány esztendő alatt egy vesztére hagyott, szellemi és anyagi barbárságba sülyedt országból olyan országot teremtett, amelyben az európai polgáriasodás diadalmasan érvényesitette hóditó képességét.

Es büszke lehet a monarchia arra az államférfira is, aki erős kezdeményezése, alkotó lángelméje által fényesen igazolta a bizalmat, melylyel Európa monarchiánkat megajándékozta, midőn a berlini kongresszuson megbizta azzal a mandátummal, hogy vegye át Bosznia és Herczegovina kormányzását.

A bizalmi szavazat, melyet Kállay Béni közös pénzügyminiszter a magyar delegácziótól kapott, ezt épp oly mértékben tiszteli meg, mint azt, akinek szól.

Buzditsa az elismerés, melynek részese lett, további sikeres tevékenységre a közös pénzügyminisztert, hogy befejezhesse müvét, mely nem muló emléket igér állitani Ausztria és Magyarország kulturhivatásának.

Belföld.

Apponyi hivei és az egyházpolitika.

A „Pol.-Corr." egy budapesti tudósitása jun. 15-iki kelettel kiemeli, hogy a magyar delegáczió ellenzéki tagjainak magatartása a Kálnoky iránt kifejezendő bizalom dolgában Magyarországon kellemetlenül érintette a közvéleményt. Apponyi gróf a jun. 25-én Szatmáron tartandó beszédjében valószinüleg e tárgyról is fog nyilatkozni. Különben sokkal kevésbbé kiváncsiak az e tekintetben teendő közleményeire, mintsem inkább arra, vajjon a szélsőbal kebelében történt szakadásra nézve hasonló panaszhangokat fog-e hallatni, mint a hivei által irt és szerkesztett lapok, melyek Magyarország közjogai alapját sajátságos módon védelmezik, midőn azért gáncsolják a szélső baloldalt, mert a közjogi alap támadása mellett, szabadelvü egyházpolitikát is üz s e téren a kormánynyal egyetért. Különben általánosan ismert tény, hogy a megyei és városi törvényhatóságoknak a szabadelvü egyházpolitika mellett tanusitott pártoló magatartása alkalmával Apponyi hivei a vidéken — három képviselő, Horváth Lajos, Horváth Gyula és Ernuszt Kelemen kivételével — az egyházpolitikai reformok ellen a leghatározottabb állást foglaltak. A közvélemény e jelenséget nem képes felfogni és Apponyitól várja a felvilágositást.

—

Az egyházpolitikai kérdések.

A „B. C." irja: Az ellenzéki sajtó nem fárad bele, hogy a magyar kormány és a római kuria közötti állitólagos tárgyalásokról az egyházpolitikai programmot illetőleg, uj meg uj nuance-okat ki ne találjon. Igy a minap ama hirt bocsátották világgá, hogy Vaszary herczegprimás Rómában bizonyos közvetitési inditványt tett, melyet már a magyar miniszterelnök is elfogadott volna. Noha senki sem gondol effajta megegyezésnek még csak lehetőségére sem, mert tapasztalás szerint a pápával ezen a téren addig, a mig törvény létre nem jön, a megegyezés teljesen ki van zárva, az ellenzéki lapok ezt a hoholmányt készpénznek veszik. Kénytelenek vagyunk ennélfogva, illetékes oldalról szerzett értesülés alapján mindezen hireket minden tényleges alapot nélkülözöknek nyilvánitani.

A valuta rendezése.

— A végleges keresztülvitel. —

A valuta-rendezés végleges keresztülvitelére vonatkozó tárgyalásokat — mint a „B. C." Bécsből jelenti — a két pénzügyminisztérium szakelőadói formális ülésben tovább folytatták. A tanácskozások még néhány napot vesznek igénybe. A tanácskozások jelenlegi stádiumában konkrét értesitések nem közölhetők, mert megállapodások még nem történtek.

Ertesitések, egy és ugyanazon tárgy feletti megbeszélésekről, a melyeknél utoljára mégis csak egy nézet juthat érvényre, nem adhatók, mert ez könnyen félreértésekre adhatna alkalmat. Annyi bizonyos, hogy a kormányok törvényes meghatalmazást fognak kérni, hogy az alkalmasnak látszó pillanatban a kötelező korona-számitást elrendelhessék.

Ez különben egészen alárendelt kérdés, a mely még az osztrák-magyar bank kezelésére sem gyakorol ingerenciát, mert a bank a valuta-törvények értelmében minden további kérdés nélkül jogositva van uj korona-értékre szólé jegyeket kinyomatni és kiadni. Az ezüstkourans kérdése sem aktuális még most, mert a bank birtokában levő ezüskészlet oly nagy részének átvételéről van szó, mely korona-érmek alakjában, vagy át nem vert állapotban, szigoruan véve két koronás darabok gyanánt és pedig a successive bevonandó egy frtosok helyett forgalomba hozható. Az 5 frtos jegyek egyidejü bevonásáról most aligha

lesz szó, mert ez a kisebb pénznemek megszoritásával egyértelmü.

A legfontosabb kérdés most már kétségtelenül az, hogy mily terjedelemben és milyen módon történjék az államjegyek első bevonása és forgalmon kivül való helyezése és továbbá milyen ellenérték — t. i. ezüst, vagy arany — adaassék a banknak az átveendő ezüst-forintokért.

Mivel a pénzügyminiszterek már nagy arany-készlet felett rendelkeznek, és mivel az aranymennyiség az év végéig az állampénztárakban zár alatt lesz, semmi akadály sem forog fenn arra nézve, hogy az államjegyek összege nagyba beváltassék és érette a megfelelö aranymennyiség esetleg már koronákban kiverve, a banknál deponáltassék, hogy az megfelelö terjedelemben bankjegyeket adhasson ki, miáltal a forgalmi eszközök hirtelen, ha még oly csekély csökkenésének is, elejét lehet venni. Az ezüstforintokért a banknak részben aranyat fog kelleni adni, hogy az adómentes bankjegytartalék határa nagyon le ne szállittassék.

A két pénzügyminiszter kiküldötteinek tanácskozásai a szabadalmazott jegybank ujjászervezésének kérdésére ez évvel összefüggö privilegium meghosszabbitására sem vonatkoznak. E tanácskozásokat későbbi időpontra tartják fenn, csak ezután fog az ezüst-couraas kérdése, miután az érczértékkészlet ujjáalakulását is meg kell állapitani, aktualissá válni. — A jegybankot azonban ez ügyben alig ha kérdezik meg; mert ez kizárólag a két pénzügyminiszter és a két törvényhozás feladata. A banknak az állapotot ugy kell elfogadni, a mint az törvényesen megállapittatik, akár ezüst-couranssal, akár anélkül. Ekkor jön meg annak is az ideje, hogy az osztrák pénzügyminiszter a sóbányajegyek fundálásához hozzálásson.

*

Ugyanerre vonatkozólag a „N. Fr. Pr." a következőket jelenti: A két pénzügyminiszterium szakelőadói ismét délelött 10 órától délután 2 óráig tanácskoztak és sikerült meg állapodásra jutniok az államjegyek beváltásának módozatai felöl. A megállapodásokat jegyzökönyvbe foglalták s jóváhagyás végett a pénzügyminiszterek elé terjesztik.

Azt beszélik, hogy nem csupán az egy forintos jegyek bevonásáról, hanem 100 millió forint összegü államjegy bevonásáról van szó.

Külföld.

A német választások.

Berlini távirataink kiegészitéseül még a következőket jelentik jun. 15-iki kelettel:

A berlini első, második, harmadik és ötödik választókerületben pótválasztás lesz a szociáldemokrata és a szabadelvü néppárti jelöltek közt; az előbbiek mindenütt több szazazatot kaptak az utóbbiaknál. A második kerületben Virchow csak 13,305 szavazatot kapott, mig a szociáldemokrata Fischer 22,021-et. A negyedik választókerületben Singer szociáldemokratát választották meg 46,357 szavazattal Richter (szabadelvü néppárti) ellenében, a ki 9826 szavazatot kapott. A hatodik választókerületben nagy többséggel Liebknecht szociáldemokratát választották meg.

Az éjfélig beérkezett választási jelentések szerint a szociáldemokrata választók óriási számban szavaztak le mindenütt. Hamburgban Bebel, Ditz és Metzger szociáldemokraták megválasztattak. A czentrum-párt jelöltjei nagyobbrészt megválasztattak, de a többi pártok elöreláthatólag nagy veszteségeket fognak szenvedni. Óriási számban lesznek pótválasztások. A konzervativek és antiszemiták igen sok helyen támogatták egymást. Végleges eredményröl alig lehet szó, mig a pótválasztások meg nem ejtetnek.

Ejfélig 72 választás eredménye volt ismeretes. Megválasztottak: 13 szociáldemokratát, 5 czentrum-pártit, 3 konzervativet, 1 nemzeti szabadelvüpártit, 1 egyesült szabadelvüpártit. 40 kerületben pótválasztásra lesz szükség.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Junius 17. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Helyenként csapadék.

Uj ajánlat az aradi vizvezetékre.

— A Knuth-féle terv. —

(Folytatás.)

Az az összeg, melyet Knuth Károly elöirányoz, 435.144, frt 50 krt tesz ki.

Megjegyzendö azonban, hogy az ő költségvetésében egyes tételeknél kevesebb van felvéve, mint amennyi tényleg szükséges; s aztán meg oly egyes tételek egészen el vannak hagyva, melyek mellözhetetlenek és az angolok költségvetésében jelentékeny összeggel szerepelnek.

Igy:

1. Knuthnál 1430 méter agyagcsövezetéssel kevesebb van, mint amennyit a Hughes és Lancaster czég elöirányoz, s amennyi a tervezett hálózatnak teljes kiépitésére mellözhetetlenül szükséges is. Azután meg az ő agyagcsövei 159, az angolokéi ellenben 150 milliméter böségüek. Ha már most az 1430 méter agyagcsövezeték lerakását a Knuth által elöirányzott 7 frt 35 kr helyett, a csöveknél szükséges nagyobb böségre való tekintettel 50 krral drágábban, tehát méterenkint 7 forint 80 krajczárjával számitjuk, kijön e tételnél Knuth elöirányzatának hátrányára 11,154 frt.

2. Beszálló-akna Knuthnál 30-al kevesebb van. Ezek az ő egységesára szerint, vagyis 2000 frtjával, kerülnének 6000 frtba.

3. Knuth a csatornázás költségei közé, a süritett levegö elöállitására szolgáló géptelenek csak fele költségét veszi fel; holott az angoloknál a géptelek egész költsége szerepel a csatornázásért követelt összegben. Ennélfogva Knuth terhére e czimen is az ő saját árai szerint felveendő 20,000 frt.

4. Az angolok eredeti költségvetésük szerint felvesznek:

a) szellöztetésre 5000 frtot.

b) az üzembe-állitás, s a féléven át való üzemben tartás 19,800 frtot.

c) elöre nem látható keresztezésekre, stb. 22,800 frtot.

d) az egyes házakhoz való elágazásokra 14,820 frtot.

e) az ezen elágazásoknál szükséges czementbe rakott elzáró fedelekre 1920 frtot, összesen 64,340 frtot.

Amelyből levonva az angolok által utólag leengedett 7 százalék fejében 4503 frt 80 krt, marad 59,836 frt 20 kr azon összeg gyanánt, mely a mellözött, de számitáson kivül nem hagyható tételek kiegyenlitéseül Knuth Károly költségvetéséhez hozzá jön.

Mindössze tehát 96,090 frt 20 krt tesz ki az az összeg, melyet Knuth elöirányzatához hozzá kell adnunk, hogy az ő költségvetése az angolokéval egyenlö mérték szerint legyen megbirálható.

Igaz — Knuthnál is elöfordul, hogy egyes tételei nagyobbak mint az angolokéi. Igy légvezetö-csövei 5060 métert tesznek ki, mig Hughes és Lancasteréi csak 3220-at. Ez azonban igazság szerint figyelembe nem is igen jöhetne; mivel Knuth a légsüritö telepet egészen felesleges módon az erre kiszemelt helynél több mint két kilometerrel messzebbre, t. i a temesvári vasuti hidhoz tervezi.

Továbbá az angoloknál a csatornacsövek hossza 4000, Knuthnál 4400 métert tesz ki. Csakhogy az angolok 150—350, Knuth ellenben 100—350 milliméteres átmérőjü csöveket

TÁRCZA.

— Junius 17. —

Nászut a 14-es számba.

— Tüneméný. —

A fecskepár, mely szintén az olasz égalj alá száll, ha az ideje eljön, nem teszi meg ezt az utat korántsem olyan gyorsan, mint a mi boldog ifju pár szerelmesünk: hat órás férj és hat órás asszonykája, a kik még e pillanatban ott ülnek a fényes szálló termében az örvendezö násznép között és a következö pillanatban már repülnek a narancsok és czitromok hazája felé és szállnak, szállnak boldogan. . . A villámvonat csiga lassusággal viszi a passaserjait az ő szárnyalásaik mellett, sőt már elöre le van fözve alaposan a még ki nem talált repülö gép is, mert hihetetlen, hogy olyan repülö gépet valaha kifundáljanak, mely oly gyorsan megtegye az utat Aradról Nizzáig vagy a Riveráig és onnét vissza Aradra, mint ez az aradi szerelmes ifju pár. . .

Ossze-vissza, ide-oda alig 24 óra.

Hja, a szerelem szárnyai emberemlékezet óta a leggyorsabb kéjutazási alkalmatosságok, azért hát senki ne csodálkozzék a következö, tüneményes édes utazáson, ugy mint a hogy a — mama elcsodálkozott.

*

A boldogság fehér mirtus-koronája tündöklött a bájos menyasszony fején, aki az imént érkezett az immár „uracskám"-nak nevezetü urral az oltár elöl, a hol örömtöl szakadozó szivvel esküdött neki sirig tartó szerelmet. Mellette mámoros tekintetével a hat órás uracskám és köröskörül a dusan teritett lakodalmi asztalnál az ünneplö násznép. Nincs a világnak igézöbb, varázslatosabb, bübájosabb látmánya, mint egy tiszta szerelmes menyasszony kipirult orczája, mikor már tulesett a nagy eskün s ott remeg a násznép között az epekedö boldog „uracskám" oldalán, izzó szivvel a félelem és egy ismeretlen öröm gyötrelmei között, ott érezvén karcsu derekán a derék daliás ur karját, a kinek most már ő szabad tulajdona . . . A mama se bánja. Rettenetes nagy dolog. A feslö lányélet minden tündérálma egyszerre a megvalósulás elött és a mama se bánja. Pirulna is, meg nem is, hogy már szabad, de ez olyan különös, annyi ember látja és a mama semmit se szól hozzá, sőt teljesen megelégedetten mosolyog.

S mentöl elöbbre huzódik az óramutató, annál gyönyörübb, istenibb a menyasszony arcza, reszketnek kicsi ujjai az uracskám erös kezében. Beszélnek hozzá, alig érti a muzsikát is, mintha távolról hallaná, a mámor láza széditgeti remegö lelkét a szép, ártatlan galambnak, a ki, mi alatt köszöntgetik, hogy éljen, boldoguljon, annak a hatalmas nagy urnak a tüzetszóró szemébe nézve, a ki most már rendelkezik vele — az órát, a perczet, a másodperczet, a pillanatot számlálja. . .

A lakodalmi lakoma javában tart, hisz még 12 óra sincsen, csengnek a poharak, éljen az ifju pár, zeng a muzsika vidáman, mikor egyszerre felugranak a helyeikröl a völegény és menyasszony, a menyasszony sirva, az nevetve:

— Nos, bucsuzzunk.

Igen, igen, az ifju pár utazik. Valahogy le ne késsenek a vonatról. Ah, minö megható bucsuzás ez. A sok nénitöl, a mamától, hányszor egymásra borulnak zokogva. „Vigyázz magadra." Mások kérdezik: „Hát utaznak? Ilyen gyorsan. — Hiszen erröl még nem is volt szó, legalább mi nem tudtuk. Hová? Merre?

— Olaszországba egyenesen, — felelt remegve a bájos 6 órás asszonyka.

Gyorsan, gyorsan, mert lekésnek a vonatról. Még valamicskét pakolni is kell. Még egy csók, még oda is, amoda is, egy kis sirás, a czigány valami szerelmi indulót zendit rá.

— Ni, hát mi is kikisérjük a vonathoz! kiáltott valaki.

— Ugyan ne fáradjanak, csak mulassanak tovább — szabadkozott a völegény.

— A mama se? — riadozott a bájos hat órás asszonyka.

— A mama se . . . Csak egyedül, gyorsan, le ne késsünk, mert fél óra mulva indul a vonat.

Szegény, szegény, anyától elszakadt ártatlan kis teremtés, ugy támolygott ki az ajtón, mint egy vihar által elsodort liliomszál, könybe lábadt szemekkel. Hanem mikor kint volt a folyosón, mintha valaki megijesztette volna, gyorsan az uracskám karjába kapaszkodott, hogy védelmet keressen.

S kibontották a szerelem szárnyait és repültek.

— 1 . . . 2 . . . 3 . . . 6 . . . 8 . . 11 . . 13-ik szám.

— Brr, nem . . . nem . . . az . .

— Nr. 14.

— Hamar, hamar, pakolunk és megyünk.

alkalmazna; tehát náluk a nagyobb méretek és a sulytöbblet jórészben ellensulyozza azt a különbséget.

Végül Knuthnak 20-al több öblitő aknája van; a mi maga 7000 frtot tenne ki az ő javára.

Mindezekkel szembe kell azonban állitnunk, hogy ha Knuth agyagcsővezetékének egész hosszánál, vagyis 16,400 méternél számitjuk az 50 krral nagyobb árt, mely a fennebbiek szerint az angolok csöveinek nagyobb bősége által van okolva — ez maga kitenne 8200 frtot.

S ha már most azt is figyelembe veszszük, hogy az angolok költségvetésében még egy, ha nem is egészben, de jórészben nem mellőzhető tétel van, mely Knuthnál elő nem fordul, t. i. az a 30,600 frt, melyet ők utczaburkolat helyreállitásra, felügyeletre, világitásra, stb. elöirányoznak; s mivel mi ezt a tételt is Knuth elönyére teljesen számitáson kivül hagytuk: valóban nem követünk el igazságtalanságot vele szemben, ha figyelmen kivül hagyjuk a légvezető s egyéb csöveknél s az öblitö-aknáknál az ő javára eső különbséget, melynek összege az adatok hiányossága miatt egészen pontosan ugy sem állapitható ugyan meg; de annyi, amit nem számitottunk fel az ő terhére, bizonyosan jóval kevesebbet tesz ki.

Allitsuk most már egymás mellé, hogy mibe kerülne egyrészről a Knuth, másrészt az angolok ajánlatához képest való csatornázás; nem felejtvén el természetesen, hogy a vállalkozási árakhoz hozzá kell adnunk az évi üzemköltségek 5 százalékkal tőkésitett összegét is.

A Hughes és Lancaster czég követel a Shone-rendszerü csatornamüvek kiépitéseért 777,700 frtot, az évi üzemköltség 10,000 frt volna náluk; amely 5 százalékkal tőkésitve kitesz 200,000 frtot. Tehát összesen 977,700 frttal fizetnök meg az angolok müvét.

Knuth Károly előirányoz 435,144 frt 50 krt, ehhez hozzá kell adnunk azok fejében, amik az ő költségvetéséből hiányoznak, ugy, miként fennebb kifejtettük, 96,090 frt 20 krt.

Az évi üzemköltséget ő maga 25000 fttra számitja, amelynek 5 százalékos tőkéje 50,0000 forint. Vagyis összesen 1.031,234 frt 70 krt tenne ki az a költség, melyet Knuth ajánlatának elfogadása esetén részint kész kiadásul, részint a nagyobb évi kamatteher révén el kellene viselnünk. Sőt ha egészen jól ki akarunk számitani minden várható kiadást: Knuthnak az összegét bátran megtoldhatjuk még legalább 60,000 frttal, amennyibe a legjobb esetben is belekerülne azoknak a területeknek a kisajátitása, melyeket az utczákon ki nem épithető ejector-kamráknak helyeiül meg kellene vennünk. (Folyt. köv.)

A szálloda-pinczérek az ajtóban álltak. A kocsi is megrendelve.

A pinczérek az ajtó előtt állnak, várnak, a hajnal beszövi fehér fátyolát a folyosóra, a gázt eloltogatják, a muzsika elhallgat, nyikorognak az ajtók, a csend átveszi birodalmát, odakint a szálló előtt egy bérkocsi áll. Elcsigázott két szegény pára állva, a harmadik a bakon, a gyeplővel a kezében ülve alszik és és meg-meghukik nagy feje, ugy, hogy az álla melléhez ütödik. . . ilyenkor felpislog, de csakhamar ujra elalszik. . .

*

Harmad nap délelőtt a korzón sétál az Olaszországba nászutazott bájos ifju asszonyka mamája több ismerősével. Éppen könyezve beszéli, mennyire üres a házuk, mióta a „lelkem kis lányomat“ elvitték Olaszországba, milyen szivtépő volt a bucsu, mikor a kanyarulatnál előttük elrobog egy zárt kocsi az indóház irányába.

A zárt kocsi fényes ablakának keretéből bájos, halovány arczu fiatal nőfej kandikált ki félő tekintettel.

A mama elsikoltja magá:

— Ni, ezek a gyerekek már meg is jöttek Olaszországból.

Siet haza, tán már hazaérkeztek, de semmi nyomuk. Várja, lesi, keresi őket, sehol sincsen. Ma is azt hiszi a szegény mama, hogy az egész csak vizió volt, egy lelki tünemény. . .

—Csi.

HIREK.

Junius 17. Szombat. Róm. kath. naptár: Rajner. — Protestáns naptár: Adolf. — Izraelita naptár: Korach. — Görög-keleti naptár (junius 5.): Dorotheus. — A nap kél 4 óra 4 perczkor, nyugszik 7 óra 57 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden, és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1893. évi május hó 1-től. —

Budapest felé indul:		*Budapest felől érkezik:*	
Nagyvárad reggel	5.18	Személyvonat reggel	6.10
Gyorsvonat reggel	8.20	Vv. Csabáról reggel	6.55
Személyvonat d. e.	11.25	Vv. Szolnokról d. e.	9.10
Szolnok délután	4.35	Személyvonat d. u.	3.50
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.57
		Nagyvárad este	8.45
Erdély felé:		*Erdély felől:*	
Személyvonat reggel	6.35	Vv. Radna-Lippa r.	7.—
Radna-Lippa d. u.	2.25	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
Radna-Lippa este	7.25		
Temesvár felé:		*Temesvár felől:*	
Személyvonat reggel	6.25	Személyvonat reggel	0.44
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat este	3.45
Személyvonat d. u.	5.58	Személyvonat este	10.55
Szeged felé:		*Szeged felől:*	
Szemdlyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.56
Vegyesvonat reggel	6.20	Személyvonat este	8.25
Személyvonat d. u.	4.—	Személyvonat este	10.—
Gurahoncz felé:		*Gurahoncz felől:*	
Személyvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.45
Személyvonat d. u.	4.45	Személyvonat este	7.50

Az „Aradi Közlöny“-re *előfizethetni bármely naptól, egy hóra 1 forintjával, vidéken postai szétküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fürdőidény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny“-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánitott kivánságra a kiadóhivatal a lapot 8 napon át dijtalanul bárkinek megküldi.*

— **A hivatalos lapból.** A király az állami erdőgazdaság és az erdészeti tanügy terén hosszu időn át szerzett kiváló érdemei elismeréseül Sóltz Gyula főerdőtanácsos és mármarosszigeti erdőigazgatónak a miniszteri tanácsosi czimet és jelleget adományozta.

— **Iparvasutak bejárása.** Wenkheim Frigyes gr. Monyászáig terjedő helyi érdekü vasutjának a medgyesvölgyi mészbányákhoz s Monyászától az olvasztókhoz vezető keskenyvágányu szárnyvonalait e hó 22-én járja be Aradmegye közigazgatási küldöttsége Szathmáry Gyula alispán vezetése alatt. A közigazgatási bejárás után az utvonalon megkezdi üzemét mindkét iparvasut.

— **Apad a Maros.** A Maros most már állandóan apad. Tegnap délig a vizállás 2·17 méterre szállott alá. A zsilipeket még mindig elzárva tartják és megfigyelik.

— **Ezüstlakodalom a gróf Károlyi-családban.** A mácsai kastélyban, mint levelezőnk irja, kedves ünnep volt a napokban: Károlyi Tibor gróf ülte meg ezüstlakodalmát nejével, született Dégenfeld-Schonburg Emma grófnővel. Az ünnepet vig lakoma követte, melyen az egész Károlyi-család képviselve volt. Az uradalmi tisztség nevében Csösz Ferencz, a község elöljárósága nevében Szikszay Lajos jegyző üdvözölte a jubiláló párt. Az uradalmi tisztek a család egy gyönyörüen festett arczképét nyujtották át emlékül.

— **Hazaérkező katonák.** Háziezredünknek Temesvárott állomásozó 2 százada e hó 20-án érkezik Aradra s augusztus 2-án indul tovább az egész ezreddel a gyakorlatokra. Az átvonuló katonákat a várban, a tiszteket vendéglőkben szállásolják el.

— **Tiltakozó román gyülés.** Borosjenőne hó 18-án a környék román lelkészei gyülést tartanak, melyen tiltakozni fognak a kormány egyházpolitikai programmja ellen.

— **Üdvözlő táviratok.** Schlauch nagyváradi püspököt biborossá történt kineveztetése alkalmából Aradról is többen üdvözölték. Ezek közt Jánossy Demjén dr minorita rendfőnök és Varjassy József üdvözlő táviratokat küldtek az uj biborosnak.

— **Uj csendőr-szakaszparancsnokság.** Borosjenőn a belügyminiszter uj csendőrségi szakaszparancsnokság felállitását engedélyezte. Az uj szakaszparancsnokság szeptember hó 1-én kezdi meg müködését.

— **Schlauch bibornoksága.** Schlauch bibornok ünnepeltetése tegnapelőtt délelőtt 11 órakor ment Nagyváradon végbe. A püspöki rezidenciában rendkivüli volt a fény és nagy számmal hullámzottak a küldöttségek meg a vendégek. A küldöttségek: Nagyvárad összes hatóságai, egyesületei és testületeinek a képviselői. A rezidenczia folyosóit a tanintézetek növendékei foglalták el. A bibornok pont 11 órakor érkezett a terembe nagy éljenzés között. Rövid várakozás után jelentette Schweiger titkár, hogy Canale, a pápa követe érkezik. A követet riadó éljenzés fogadta. Mindenekelőtt átadta a bibornoknak a pápa megbizó levelét, azután franczia nyelven üdvözölte Schlauchot. Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után Schlauch felelt szintén franczia nyelven. A debreczeni hitközség élén Wolefka püspök volt, ki ékes szónoklatot mondott, a gyulai hitközséget pedig Tallián főispán vezette. A tisztelgések 1 órakor értek véget. Schlauch délután 2 órakor 150 teritékü diszebédet adott. A diszebéden az egyházmegyei papság és a küldöttségek tagjain kivül notabilitások vettek részt. Az ötödik fogásnál Schlauch emelkedett fel helyéről és vele az egész társaság. Az uj biboros tartalmas pohárköszöntöt mondott a pápára, a királyra és Canale gróf pápai követre. Este fényes bankett volt.

— **Halálos esés.** Komarik István halálosan lezuhant kömüvessegéd hulláját tegnap bonczolták fel Öttvös Dániel dr és Köpf Kálmán dr aradi orvosok. A bonczolásnál konstatálták, hogy a szerencsétlen ember koponyája a zuhanás folytán öthelyen repedt meg s a halál nyomban bekövetkezett. A hullát tegnap temették el.

— **Tömeges elgázolás.** Tegnap reggel nagy rémületet keltett a szabadságtéri piaczon Ypsilanti hg. egyik vágtató fogata, mely több kofán gázolt keresztül. Badó György kocsis ugyanis leszállott bevásárlások végett s Szenzorzsán Józca vinczellérre bizta a kocsit, melyet a lovak csakhamar elragadtak. A sérültek közt legszánandóbb Milován Mária gyapjuárus állapota, mert keze törtela kerekek alatt.

— **A Vigadó bérlete.** A minap emlitettük, hogy a fővárosi Vigadó bérletére nézve Pohl Károly aradi fogadós 22,182 frtos ajánlatot tett. A fővárosi tanács tegnapi ülésén ez ajánlatot nem fogadta el, hanem uj ajánlat kiirását rendelte el. Ha az ujabb ajánlati tárgyalásnak sem lenne kedvező eredménye, a tanács a Vigadónak házilag való kezelését fogja a közgyülésnek ajánlani.

— **A kötél.** A verekedőiről hires Bokszeg aradmegyei községben Gyuraki Gábor mint házsártos ember ismeretes, a ki rosszul bánik a feleségével. A minap egy kötéllel verte el az asszonyt, azután felment a padlásra és ugyanerre a kötélre felakasztotta magát. Még idejekorán észrevették és levágták a kötélről, a miben az elvert asszony is segédkezett.

— **Gyermekölés egy szamár miatt.** Felháborito eset történt Zentán. Hangyas Mihály szolga szamárháton jött be egy közeli szállásról egy boltba, apró-cseprő bevásárlásokra. Mig teendőit a boltban végezte, szamarát a bolt előtt egy fához kötötte. Eppen ebben az időben jöttek a gyerekek az iskolából — a szamárral játszadozni kezdtek. A feldühödött szolga erre késsel a gyermekek közé rontott s egy e keze ügyébe került tizenkét éves tanulót ugy szurta meg a gázállán, hogy a kés arczán jött ki. A gyermek felépüléséhez nincs remény. A szolgát a csendőrök letartóztatták.

— **Nyomor és bürokráczia.** Egy nápolyi lap beszéli a szomoru esetet, mely a S. Giacomo palotában játszódott le, ott, hol a nyugdijakat fizetik ki. Két szegényes, de tisztességes ruháju leány kérte anyja nyugdiját. Az öreg asszony nagyon beteg

volt és nem jöhetett személyesen. A hivatalnok megtagadta a kifizetést, mert szabály szerint személyesen kell jelentkezni. Hasztalan könyörögtek, sirtak a leányok. A nyomor végre arra a szinte hihetetlen elhatározásra inditotta őket, hogy haldokló anyjukat a hivatalba vitték. A boldogtalan asszony az ajtóba érve holtan rogyott össze. A két leányt siró görcs fogta el s a miatt nem lehetett őket kihallgatni; a holttestet pedig az ügyész jöttéig ott kellett hagyni az előcsarnokban és kendők hiányában régi aktákkal takarták be.

— **Öngyilkosság.** Tanáczról irja levelezőnk, hogy ott Czirka Petru egy akáczfára felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka gyógyithatatlan betegség.

— **Hivatlan vendég.** Togyunka Titus delirium tremensben szenvedő aradi munkás tegnap este megunta az ivást s haza felé indult. A Kiskarika-utczában nyitott ablakon át L. L. tanár szobájába mászott s leült a diványra. Elálmosodott. Lehuzta a czipőjét és kabátját s otthonosan hevert végig a kanapén, hol csakhamar el is aludt. A tanár felesége az ablakot be akarva tenni, a szobába lépett s az alvó embert látva zajt ütött. Togyinka felébredt s kiutasitotta a háziasszonyt saját szobájából. Az asszony felfegyverkezett férjével jött vissza, a ki aztán a rendőrségre kisértette a kellemetlen látogatót. A kihallgatás alkalmával azt vallotta, hogy vigyázni ment a szobába, nehogy valaki valamit ellopjon. Mikor a nyitott ablakot látta, felláázadt erkölcsi érzete birta a belépésre. Megfigyelik.

— **Lelketlen anya.** Márton Julia Aradon szolgáló cselédleány tegnap délben ebédért ment a Nagy-Sándor-utcza 7. sz. házba. A mint edényeit elhelyezte, gyermeket szült s azt a póczetartányba ejtve, el akart távozni. A házigazda erélyes kérdezősködésére megvallotta bünét. A gyermeket még élve emelték ki s az esetről nyomban értesitették a rendőrséget, mely a lelketlen anyát beszálittatta a közkórházba. Joó Béla rendőrfogalmazó hallgatta ki a kórházban s azt vallotta, hogy visszament volna a gyermekéért, csak az ebédet akarta előbb hazavinni. Az életerős gyermeknek semmi baja, anyjától a törvényszék kéri számon tettét.

— **Schott kontra Schott.** Schott Ferencznek Szemlakon 880 forint megtakaritott pénze volt s ezt a szép összegecskét a szekrényében tartogatta. Tegnapelőtt éjjel aztán Schott Imre és Schott Márton behatoltak a gazda lakásába, feltörték a szekrényt, melyben a pénz benne volt. A becsületes Schott meghallotta a betörők által okozott zajt, de ezek az ajtót magukra zárták és a pénzzel megugrottak. A tolvaj Schottokat a csendőrség elfogta, de a pénzt nem találták meg náluk.

— **A kosár.** Mezőturon — mint levelezőnk irja — szerdán délután megrenditőeg végződött egy fiatal pár szerelme. Gáspár János fiatal vaskereskedő szerelmes volt Szöllősy József földbirtokos szép fiatal leányába, Agnesbe. A leány kezét megkérte a szülőktől, és ezek leányukat oda is adták volna a törekvő jómódu kereskedőnek, ha egy dolog nem tartóztatta volna őket vissza: Agnesnek volt még egy idősebb hajadon nővére. Gáspár kérésének teljesitését azért elhalasztották, de ezt Gáspár kosárnak vette és annyira elbusulta magát, hogy a legroszabbat határozta el. Tegnap találkozott a leánynyal nagynénjének lakásán, és itt, mikor egyedül voltak, először a leányt, azután magát lőtte agyon egy-egy lövéssel. A szerencsétlen szerelmesek sorsa mély részvétet kelt az egész vidéken. — Ugyanaznap, mikor a szerelmi dráma történt, Mezőturon három földmives lett öngyilkos; az egyik méreggel ölte meg magát, a másik vizbe ugrott, a harmadik felakasztotta magát.

— **A biró ur késik.** Az Araxaban megjelenő Lavoura rendkivüli esetet beszél, mely Carmo do Paranahyboban történt. Tiz óra volt; az esküdtszék már egybegyült; türelmetlenül várták dr Barosz Hermenegildo Rodriguez birót. A rendkivül pontos, kötelességtudó biró késedelmezése feltünt. Ekkor Silva Francisco Gumes Rodriguez ügyész a biró lakására sietett. Előbb azonban a saját lakására tekintett be és ott találta nejét a biróval. Az államügyész hét szurással megölte a házasságtörő birót.

— **Csendőr által agyonlőve.** Temesmegye Medves községében, mint értesülünk, az ott czirkáló csendőrörsi járőr egy embert agyonlőtt. A szükszavu távirat az agyonlövés okairól nem tesz említést. A csendőrségnél való tudakozódásunkra azt a választ kaptuk, hogy az eset tényleg megtörtént s hogy a vizsgálat meginditása czéljából Szegedről Zsivkovics százados hadbiró, Temesvárról pedig az ottani csendőr szárnyparancsnok, Weninger József, a tett szinhelyére utaztak.

— **A paraszt Othello bosszuja.** A féltékeny szerelmesek számára ujfajta bosszu módját találta ki N.-Kikindán Gojkov Cveta szerb legény. Örült szenvedélyével ellenőrizte folyvást Ugrinov Milát, a ki szép is volt, meg csapodár is. A minap észrevette, hogy a leány az ő egyik vetélytársával mókázik. E szavakkal: „még egyszer s utoljára megölellek", nekirohant kedvesének s ugy átölelte, hogy a dereka összeroppant. A szép Mila, mint tudósitónk irja, holtan rogyott össze.

— **Kitüntetett czigányprimás.** Brüsszelből irják, hogy ott Domby Károly czigányprimást — a ki a bandájával együtt állandóan ott van, s a ki a királyné számára nemrégen csinos Henriette-keringőt irt, — az a kitüntetés érte, hogy a királyné magához rendeltesmegajándékozta. A királyné már többször meghallgatta Dombyt s mindannyiszor tetszését fejezte ki neki.

— **Otthon.** Kopasz ur hazaérkezik. A szobaleány ajtót nyit.

— Juczi, keresett valaki?

— A nagyságos urat senki, de a nagyságához jött egy ur.

— Még a szalonban van?

— Nem gondolnám . . . Azt hiszem, a nagysága egy szekrénybe bujtatta.

— **Katonai zeneestély.** Házi ezredünk kitünő zenekara ma este a Linneberger-féle (volt Wittmann) kerthelyiségben Hulka Ödön karnagy személyes vezetése alatt hangversenyt tart.

— **Illetékes helyről** felkérettünk annak kijelentésére, hogy Bodroghy Lenke urhölgy a „Kölcsey Dalkör" holnapi hangversenyében nem vesz részt, nem is volt szándékában részt venni s a névsorba, melyet lapunknak is beküldtek, tudta és beleegyezése nélkül tették be a nevét.

— **Pályázatok.** A nyiregyházai törvényszék kerületében III. oszt. hivatalszolgai állás 4 hét alatt. — Postamesteri állás Técsőn (Mármarosmegye), Rimabányaán (Gömörmegye), Köviben (Gömörmegye), Veperd (Sopronmegye) 3 hét alatt. — A szolnoki törvényszéknél albirói állás 2hét alatt. — A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél irnoki állás 4 hét alatt. — A marosvásárhelyi itélőtábla kerületében 12 joggyakornoki állás 2 hét alatt.

— **Apró hirek.** Maros-Vásárhelyen Bekő Károly kömüvesmester egy állványról leesett és szörnyet halt. — Győrszigeten egy Kovács Jánosné nevü asszony az erdőben szedett gombát ebédre megfőzte. Ebéd után az egész család rosszul lett. A családfő, Kovács János, a kilegtöbbet evett, másnap iszonyu kinok között meghalt. — Boroszló mellett egy kőszénbányában egy beomló fal hat munkást agyonzuzott. — Campobassóban egy Belfiori Arnesto nevü tébolyodott ember apját, anyját, feleségét és hat éves kis fiát megölte.

Gyászrovat.

Erkel Ferencz.
(1810—1893.)

A magyar nemzeté volt a szive, a lelke; a magyar nemzetet szolgálta roppant tehetséggel, költői lelkével. Hirneve a mi dicsőségünk, alkotásai a mi büszkeségünk.

Néhány nap előtt panaszos szóval sirtunk egy koporsó felett, a mely Erkel Elek testét őrzi s ma már zokogunk e nemes hajtás törzsének, Erkel Ferencznek kimulásán. A Svábhegyen épült villájában tegnap este tiz órakor zárta le szemeit örökre a halál. König Gusztáv dr káplán, a kit ágyához hivattak, már haldokolva találta. Vivódása nem tartott sokáig. A betegség régtől apasztotta erejét, hogy tehetetlenné tegye ez élet örök ellenségével vivott csatájában. Könnyü sóhajtással szállt el a lelke, a melynek csuda talajában annyi drága kincset termelt nemzetének. Ő volt az, a ki utat hasitott lángeszével a magyar operának s vissza nem riasztva kisérletező elődeinek kudarczától, a magyar zenét a szinpadra hozta. S győzött! Győznie kellett, mert muzsikájában megcsendült a magyar sziv igaz hangja. Kerülte a taposott ösvényt, s lángesze erejével épitett uj utat. A magyar opera diadalának volt ez az utja.

*

Erkel Ferencz 1810-ben nov. 7-én született Békésmegyében Gyulán. Atyja, a Wenckheim grófok gazdatisztje, számos gyerekkel volt megáldva. Ferencz fiát ő maga oktatta a zongorázás elemeire. Elfoglaltsága azonban nem engedte, hogy fia tanitására sok időt fordithasson, s ezért már 12 éves korában magára maradt a szorgalmas fiu. A ki ismerte a kis Erkel Ferenczet, már akkor felismerte benne a leendő müvész csiráit. Iskoláit Nagyváradon és Pozsonyban végezte. Benső ösztöne azonban kedvencz hangszeréhez, a zongorához vezette vissza A zongora-játékban valódi virtuozitásra tett szert. Nyilvános előadásoknál elragadta a közönséget.

Mint fiatal ember leczkék adásával és hangversenyek rendezésével fedezte életszükségleteit. Midőn Pesten megtelepedett, a legjobb zongora tanitónak ismerték. Az akkori pesti német szinház igazgatója. Schmidt, karmesterül szerződteté Erkelt, ki azonban nem sokáig maradt meg ezen állomáson.

1838. elején hivták meg Erkelt első karnagynak a nemzeti szinház opera vezetésére, s a zenekar ujjászervezésére. A nemzeti szinház zenekara az ő vezetése alatt legjobb hirre tett szert a zenevilágban.

Mint zeneköltőt, mint eredeti magyar dalmüszerzőt 1840-ben augusztus 8-án üdvözölték először, midőn „Bátory Mária" operáját adták elő.

A magyar zenéről eddig csak a népdal s a czigány nyirettyüje tudott. A magyar zene tengerében az igaz gyöngyöket Erkel kereste fel.

1844-ben junius 4-én került szinre Erkel második operája: „Hunyady László", melynek szövegét, mint az elsőét is, Egressy Béni irta. Erkel határozottan kedvencze lett a magyar közönségnek. „Hunyady László" valódi esemény volt a magyar zenemüvészetben. 1845-ben irta meg Erkel ez operához szép és hires nyitányát. A mü első előadása egyszerre a muzsák felkent fiává avatta költőjét. Mint futó tüz, egyszerre elterjedt hanghulláma mindenütt, hol magyar szó zeng és magyar érzés lángol. 1874-ben volt „Hunyady László"-nak 200-ik előadása. Ezen est nem csak egy ünnepelt ember és zeneköltő örömünnepe, hanem valóságos kulturhistóriai momentum volt.

Erkel harmadik operája: „Erzsébet". Ezt a két Doplerrel együttesen irta, s első izben 1857-ben május 6-án került szinre. A mü kivivott sikerét második felvonásának köszönheté, melyet Erkel irt.

Erkel F. irta Kölcsey himnuszához a magasztos zenét, melylyel annak idején az e müre kitüzött első dijat nyerte.

1861-ben „Bánk-Bán"-nal lepte meg a közönséget, 1862-ben „Sarolta"-ja jelent meg a szinpadon. 1867-ben „Dózsa György"-gyel mutatta meg, hogy sem teremtő ereje, sem pedig kiviteli képessége nem hanyatlott.

Erkel Ferencz a magyar drámai zene tulajdonképpeni megalapitója. Mint zeneköltő oly magas rangot foglal el müvészettörténetünkben, minőt kivüle eddig még senki el nem ért.

Erkel az európai nagyvárosok példájára Budapesten is alapitott „Philharmónia hangversenyeket", melyek által a nagyhirü zeneszerzeményeket a magyar közönséggel is megismerteté.

Erkel Ferencz 8 fiu és 2 leánygyermeknek volt atyja.

Egyletek, Társulatok.

(*) **A Kölcsey-dalkör** vasárnap este rendezendő hangversenye érdekében felkéretnek a közreműködők, hogy ma este a rendes helyiségben próbára megjelenni sziveskedjenek. Az összes próba, — ugy az urak, mint a hölgyek részéről — holnap, vasárnap délelőtt 11

órakor lesz a városligeti vigadó nagytermében, melyre szintén minél számosabb megjelenést kér az elnökség.

(—) **Hitközségi ülés.** A XXIII. izr. hitközségek ker. elöljárósága f. hó 14-én d. u. 4 órakor a helyb. izr. hitk. tanácstermében tartotta gyülését, melyen Bing Vilmos ker. elnökhelyettes elnöklete alatt jelen voltak: Keppich H. dr, Weisz Herman, Kimmel A. temesvári, Lövinger J. lugosi, Rosenberg S. dr és Rosenberg Lipót aradi képviselők mint elöljárósági tagok. Miután Bing V. a gyülést megnyitotta, üdvözölte a megjelenteket és meleg szavakban emlékezett meg néh. buziási Eisenstädter volt elnök haláláról, kiemelve annak a zsidóság és a közügyek terén szerzett érdemeit, s kinek emlékét jegyzőkönyvileg megörökiteni ajánlotta. Tárgyaltatott az izr. községi ker. elnökök gyülésének határozata a kongresszus ügyében, ami helyeslőleg eltogadtatott és elhatároztatott, hogy e kerület majd állást foglal a VI. ker. elöljáróságok azon határozata ellen, hogy a kongresszus egybehivassék az egyházpolitika letárgyalása előtt. Elénk vita tárgyát képezte a középisk. egységes hittani tanterve, melynél Rosenberg S. dr megjegyezte, hogy nem fogadja el azon módozatot, amelyet a fentemlitett átirat tartalmaz, hanem az orsz. rabbiképző intézet dolgozzon ki egy tervet, ami a kerületeknek megjegyzések tétele végett küldessék be és ezen megjegyzések tekintbe vétele után azt a rabbiszeminárium ujra átdolgozza. A főnnebbi ezen nézete elfogadtatott és megbizatott, hogy az orsz. izr. tanügyi bizottságban ezen nézetet tolmácsolja. Az orszizr. hivatalnokok nyugdijalapjának létesitésére vonatkozó határozatokat a gyülés helyeslésssel tudomásul vette. Ezek után elnök bejelenti, hogy a 24. ker. gyülés f. é. aug. 30-án Temesvárott fog egybegyülni a tavalyi ker. gyülés határozata szerint. és annak tárgya elnök, alelnök, esetleg üresedésbe jövő tisztviselők választása lesz. Miután még elnöknek dr Keppich ajánlatára az ülés tapintatos vezetéséért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott, az ülés véget ért. — Este az elöljárósági tagok Bing Vilmos hitk. elnök és ker. alelnök vendégszerető házában gyültek össze, több előkelő aradi izr. hitk. képviselővel együtt, melynek folyamán számos lelkes és szép pohárköszöntő tartatott, s melyen a társaság késő éjjig a legjobb hangulatban volt együtt. Az esteli órákban, a gyülés befejezése után érkezett meg dr Löwy Mór temesvári főrabbi is.

Mulatságok.

Junius 17. Uj-aradi kereskedő ifjak nyári tánczvigalma (Szőlő-vendéglő.)

Junius 18. A „Kölcsey-dalkör" hangversenye és tánczmulatsága a városligeti vigadóban.

Junius 18. Általános munkás juniális (Csálai erdő.)

Junius 25. Az aradi munkás dalegylet juniálisa (Csálai erdő.)

A Kölcsey-dalkör napja.

— Hangverseny és tánczestély. —

— Holnap lesz a Kölcsey-dalkör napja! — mint ahogy a pezsgő vérü jeunesse d'or egyik minden szépért lelkesedő tagja mondaná.

A rendezőség küzd, fárad a siker érdekében. Figyelme a legaprólékosabb dolgokra is kiterjed, mert azt óhajtja, hogy mindenki megtalálja a maga mulatságát, hogy mindenki egy kellemesen eltöltött nap még kellemesebb emlékeivel térhessen haza.

A közremüködő, magánparthie éneklő Vass Ida, a város legbájosabb mükedvelőnője, Grünzweig Irma fiatal zongoramüvésznő már napok óta izgalomban vannak. Nem mintha készen nem állanának a fellépéshez! — Korántsem. Hanem az elmaradhatlan ünneplés, taps oly közel van, hogy az önkéntelen ébrenlétben tarja idegzetüket.

*

Hogy a munka mily lázasan folyik legjobban bizonyitja az, hogy ifj. Löcs Rezső rendezőbizottsági elnök, az a kedves, nyugodt ember egészen ki van kelve önmagából.

Tegnap is az asztalfiók kulcsával akart rágyujtani a czigarettjére, s egy gyufaszállal akarta az asztalfiát kinyitni. . .

A jegyek hihetetlen gyorsan fogynak. A közönség él az elörevásárlás előnyeivel. Ugyanis a délutáni sétahangverseny belépő jegyei Kosminski Lipót, Ingusz R. és Scherhag H. üzletében félárban kaphatók — de csak ma estig.

*

A rendezőség gondoskodott a délutáni szórakoztatókról is.

Lesznek különböző versenyek, ugy mint futás, dijbirkozás, magasugrás és egyéb tréfás versenyek. A dijak egy és két korona közt váltakoznak.

A katonazenekar délután 3 órától egész az esti hangverseny kezdetéig mulattatja a publikumot pazarul összeállitott müsorral.

A 8 órakor kezdődő dalestély müsorát olvasóink ismerik a tegnapt mellékletből, annak rendező-bizottsága a következőleg alakult meg: Fischer Antal, Hollendonner Ottó, Kresztics Arzén, Vagács Ágoston, Ring Oszkár, Vangyel Géza, Schrodt György, Doroghi Károly, Weissberger Lipót, Gorón János, Schwell Gusztáv, Hatos Dezső, Detzky, Hollósi István, ifj. Kövér Gábor, Dick Jakab, Weiszberger N., Tomastyik, Cziráki Márton, Buja Sándor, Popovics József, Haty Weber József, Noszál Károly, Janisen Lipót, Szilágyi György, Decsy Géza, Kresz Károly, Brusch Alajos, Kulcsár, Tóth Béla, Schleifer Antal, Kömüves József, Wlacsil Károly.

Ezek gerantirozzák a dalestély sikerét, ha a — közremüködők is ugy akarják.

Hogy a hangverseny végeztével táncz lesz, és pedig kedélyes táncz, az már bizonyos, de hogy annak mikor szakad vége, azt igy előre megreferálni — lehetetlen.

Szinház, irodalom és müvészet.

* **Magyar vigjátékok olaszul.** A jövő őszi szezonban, valószinüleg november elején esik meg először, hogy magyar vigjáték kerül az olasz közönség elé, olasz nyelven, olasz szintársulat által bemutatva. A mint ugyanis értesülünk, Gabányi Arpád „Apósok" és Murai Károly „Huszárszerelem" czimü vigjátékát adják elő a jelzett időben Milánóban. A két darab persze csak Bécsen keresztül juthatott oda, mert a kifelé vezető ut még mindig Bécsen visz át.

* **Uj eredeti bohozat.** Ilosvay Hugó és Sziklai Kornél, a városligeti szinkör kedvelt tagjai „Rendez-vous" czimen énekes bohózatot irtak, mely még e nyáron szinre kerül az egyik szinkörben. A darabhoz a zenét is Sziklai szerezte.

* **Szerkesztéstan.** Koltai Virgil fővárosi tanárnak ily czimü, középiskolák számára való és a legujabb min. tanterv szerint készitett tankönyve gyorsanért má.odik kiadást, ami már magában is bizonyitja, hogy a szakkörök kellő méltánylással fogadták. A szerző ez uj kiadásban számos javitást tett müvén: átalakitotta és bövitette az olvasmányi részt, az elméleti részt röviditette, de példákkal azonban szaporitotta. Mind e változások nagy előnyére válnak a munkának, mely ez uj alakjában bizonynyal még több elismeréssel fog találkozni. A könyv 258 oldalra terjed, melyből 200 jut az olvasókönyvre. A Wodianer czég adta ki; ára 1 frt 30 kr.

* **Budapest legujabb tervrajzát** most bocsátotta közzé a Wodianer F. és fiai czég. Természetesen fel vannak rajt tüntetve a legeslegujabb változások, söt már a tervezett uj Dunahidnak is jutott rajta hely. A lóvasuti és villamvasuti vonalak is jelölve vannak; a nyomozás rendkivül tiszta, a jelzés minden tekintetben a legmegbizhatóbb. Ára 30 kr. Kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) udvari könyvkereskedésében, Budapesten Andrássy-ut 21. sz. a.

Törvényszék.

§ **A kereskedelmi bank ügye.** Monstre bünper végtárgyalása veszi kezdetét julius hó 3-án az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt. A néhai kereskedelmi bank bukását előidéző sikkasztások és hamisitások egész légiójával vannak vádolva Bettelheim Vilmos és Spitzka Agost. A régi ügyben most már csakugyan meg lesz a végtárgyalás, mert Bettelheim az ügyészség börtönében nem játszhatja le a Grébenben már négy izben lejátszott megbetegedési komédiát, Spiczka pedig — mint rendesen — pontosan meg fog jelenni. Az érdekes végtárgyalás, — melyen Bettelheimot E. Illés Károly budapesti jogtudós, Spitzkát pedig Müller Károly aradi ügyvéd védik, — legalább egy hétig el fog tartani.

§ **A panamások fölmentése.** Párisból telegrafálják, hogy a semmitőszéknél most hirdették ki az itéletet Fontane, Lesseps és Eiffel ügyében. A semmisitőszék megváltoztatta a felebbviteli biróság itéletét. Lesskpset és Eiffelt szabad lábra helyezte. A megokolás kimondja hogy az eljárás nem ujitandó meg, mert a meginditott vizsgálat és befejezett eljárás nélkülöz minden törvényes alapot és e szerint érvénytelen cselekmény, mely az elévülést nem szakaszthatja meg. A megokolás további folyamán utal arra, hogy nincs ok, a melynél fogva az ügyet még törvényszék elé kellene utasitani. Cottu nem jelentett be semmiségi panaszt. Fontane-t és Eiffel-t nyomban szabadlábra helyezték, Lesseps-nek azonban még a megvesztegetési perbő eredöl itélet folytán reá rótt fogházbüntetést kell ieülnie.

Táviratok.

Kitüntetés.

Budapest, junius 16. (Saj. tud. táv.) A király Pánczél István brassómegyei tb. főjegyzőnek és predeáli tb. főszolgabirónak a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét adományozta.

A konverzió.

Budapest, jun. 16. (Saj. tud. táv.) A konverzió müveletének fényes eredménye alkalmából Rotchild és a konzorczium ama személyeit, kik arra döntőleg közremüködnek, a pénzügyminiszter legfelsőbb helyen leendő kitüntetésre felterjeszti.

Hazudozások.

Budapest, junius 16. (Saját tud. táv.) A »Budapesti Hirlap« mai számában azt a hirt hozza, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a miniszterelnökség főbb tisztviselői számára bizalmas rendeletet bocsátott ki, melyben figyelmezteti, hogy magukat a német nyelvben gyakorolják s azt a lehető legrövidebb idő alatt elsajátitani igyekezzenek. Mint illetékes helyről értesitenek, a nevezett lap e közleménye elejétől végig alaptalan koholmány, mert semmiféle ilyen rendeletki nem adatott, de még csak hasonló értelmü figyelmeztetés sem történt.

A pécsi bányászok küldöttsége.

Budapest, junius 16. (Saj. tud. táv.) A pécsi bányaküldöttség Hieronynál járt Visontaival. A miniszter meghallgatván panaszaikat, kijelentette, hogy joguk van ennyi bérért nem dolgozni, de viszont nem kényszeritheti a társaságot nagyobb bér fizetésére. Egyébként gondosan megvizsgálja az ügyet; viszont azonban hangsulyozza, hogy a közrend fenntartandó. A munkásokat biztositotta jóakaratáról. A munkások megnyugodva távoztak, előbb megmutatva a miniszternek azt a gyászos szakállt, melyet egy munkás arczából tépett ki egy katona, midőn az ágy alól kihuzta.

Jégeső.

Esztergom, jun. 16. (Saj. tud. táv.) A város határában nagy jégeső volt, Akkora jégdarabok estek, hogy egy csavargőzös ablakait beverték.

A német választások.

Berlin, junius 16. (Saját tud. távirata.) Az eddig ismert eredmények szerint pót-

választás lesz: Bremen, Posen, Wiesbaden, Zittau, Stuttgart, Mannheim, Königsberg, Janau, Strassburg, Düsseldorf, Dortmund, Mariny Darmstadt, Dresda, Siegen, Bunglann, Annaberg, Koburg, Brauköln, Halle, Kassel, Plouen, Heidelberga, Kulmbach, Jolingen, Pforrheim, Meissen, Offenbach-Stettin, Charlottenburg, Veilbrun, Mühlhausenthür, Niederbernim, Goerlitz, Reidescheim, Potsdam, Sagan-Sprottau, Oberbarnim, Esser, Schlettstadt, Erfurt, Schverin, Cottbus, Pirna, Dessan, Hannover, Augsburg, Freiburg, Veimar, Oldenburg, Flensburg, Rosstock, Lennep, Grünbergsehl, Ludwigóhafen, Bohum, Deusburg, Osnebrück, Lüneburg és Löban.

Lipcsében (vidéki ker.) minden valószinüség szerint a szocziálista Geyer a győztes, Siegenben Stöcker pótválasztás alá kerül egy szabadelvüvel, Arnswalde-Friedeberg-ben Achlwardt győzelme 2370 szavazattöbbséggel biztositva van.

Végleg megválasztottak: Aachet: Mömen (czentrump.), Zwichau: Stolle (szocz.), Schmidt (czentr.) Gotha: Bock (szocz.) Glauchau: Auer (szocz.) Hamburg: Rebel, Dietz és Metzger szocziálisták, Altona: Frohme (szocz.), Aschersleben: Keszler (szocz.), Stollberg-Schneeberg: Szeifert (szocz.), Crefelt: Bachem (czentr.), Magdeburg: Klees (szocz.), Konstanz: Hug (czentr.), Heilig (nemzeti szabadelvü), Saarbrücken: Holtz (n. szab.), Guben: Schönaich-Karolath (pártonk.), Hoyerswerder: Arnim-Muszkau (kons.) Tschoppau: Herder (kont.), Löwenberg: Honäufer (kons.), Kiel: Legien (szocz.)

Berlin, junius 16. (Saj. tud. távirata.) Délutánig 215 választás ismeretes és pedig: 15 konzervativ, 11 nemzeti szabadelvü, 4 németbirodalmi, 1 egyesült szabadelvü, 36 czentrum-, 6 szabadelvü néppárti. 16 szoczialdemokrata, 1 antiszemita, 3 lengyel, 5 elszászi és 1 dán. 114 pótválasztás lesz.

A szerb trónbeszéd.

Belgrád, junius 6. (Saj tud. táv.) A trónbeszéd felolvasása és Sándor király ünnepélyes esküitétele nagy pompával folyt le. A trónbeszédet gyakori helyeslések kisérték. Dokics miniszterelnök átnyujtotta a királynak az alkotmányban elöirt eskü szövegét s a király csengő hangon olvasta feli ezután elöször a király irta alá az eskü szövegét, utána a metropolita, végül a skupstina elnöksége nevében: Pasics, Katics és Vukovics.

Lessepsék szabadulása.

Páris, junius 16. (Saj. tud. távirata.) Midőn a semmitőszéki határozat hire a városban elterjedt, mindenki megbotránkozott azon, hogy azt a semmiségi okot elöre nem látták. A sajtó hanyagsággal vádolja az igazságügyminisztert és az államügyészt, sokan még Carnot elnököt is.

Kolera.

Cette, junius 16. (Saját tud. távirata.) Koleragyanus megbetegedés folytán 6 haláleset elöfordult.

Közgazdaság.

= **A vetések Oroszországban.** Az orosz birodalom területén a vetések állásáról most gyüjtik az adatokat, az eddigiek szerint az tünik ki, hogy a rozs jobban áll, mint a buza; azaz jó közép és közép termést igér, az utóbbi azonban gyenge közép és közép termésnél jobb eredményt nem igen fog nyujthatni. Roszszul állanak a vetések Kaluga, Kosztroma, Wladimir és Szmolenszk kormányzóságok területén. A tavaszi vetések jól keltek ugyan, de ezek közt is van elég gyenge. A termés-kilátások legjobbak a Kaukázusban. A buza és rozs már kalászba is hajt a birodalom déli részén; a kalászok jobbára középnagyságuak, részben azonban jobbak vagy kisebbek. A gabonaforgalom a nagy készletek daczára is szük korlátok között mozog.

= **Sorsolás.** A Budavárosi sorsjegyek tegnapi huzásánál ezer drb sorsjegyet huztak ki. A **20,000** frtos főnyereményt a **38,606** számu sorsjegy nyerte; **1000** frtot nyert a **7186** sz. sorsjegy; **200** frtot nyertek: a 4345; 6473, 12,706, 17,812 és a 19,037 számu sorsjegyek; **100—100** frtot nyertek: 29685, 29667, 3106, 876, 5711, 32174, 15099, 28435, 44505, 23044, 41328, 39007, 11033, 15399, 29765, 36496, 3461 és az 1882 számu sorsjegyek. A többi kihuzott sorsjegy egyenkint 60 frtot nyert.

A Jósziv sorsjegyek XV. huzása szintén most volt a földhitelintézet termében. A **10,000** frtos főnyereményt a **4576** sorozat **99** számu sorsjegy nyerte. **1000—1000** frtot nyertek 4581 sor. 43 sz. és 5894 sor. 28. szám. — **500—500 frtot**: 5443 ser. 81 szám és 5890 sorozat 34 szám. — **100—100** forintot: 222 sor. 69 szám, 994 sorozat 57 szám, 1890 sorozat 8 sz., 4821 sor. 33 sz., 7441 sor. 73 sz, — **25—25 frtot** nyertek: 615 sor. 11 sz., 791 sor. 68 sz., 91 sor. 68 sz., 915 sor. 34 sz., 1783 sor 28 sz., 2905 sor. 29 szám, 3123 sor 6 sz,, 3229 sor. 78 sz., 3272 sor. 12., 3399 sor. 48 sz., 4877 sor. 74 sz., — **10—10 frtot** nyertek: 46 sor. 18 szám, 874 sor. 88 sz., 1160 sor. 1 sz., 1709 sor. 19 sz., 2605 sor. 98 sz., 4160 sor. 12 sz., 5151 sor. 17 sz., 5420 sor. 84 sz., 5944 sor. 74 sz., 6579 sor. 10 sz. Ezenkivül 500 drb 2 frtos nyereményt huztak ki.

= **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi junius hó 15. A) Hizott sertés árak: Magyar elsö rendü: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 46—46.5 krig. Oreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 45.—46 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 47·5—48·5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 47·5—48 krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedö sulyban) 46.—47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 45—45.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban 46—47 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedö sulyban) 45.5—46 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogron felüli sulyban) 46.5—47.5 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 46.5—47. krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedö sulyban) 45·—46 krig. Sertéslétszám: 1893. jun. hó 13-án volt készlet 188,356 darab. 1893. junius 14-én felhajtatott: 378 db. 1893. junius 14-én elszállittatott 1321 db. 1893. jun. 15-én maradt készletben 187,413 drb. — A hizott-sertés üzletirányzata: lanyha.

Szeszüzlet.

— Junius 16. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 55.—, kicsinyben 55.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, junius 16. d. u. 5 óra.

Gabona		Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Termény	Buza	bánsági	lanyha	8.10— 8.50
		tiszavidéki	„	8.20— 8.75
		pestvidéki	„	8.15— 8.70
		fehérmegyei	„	8.15— 8.70
		bácskai	„	8.20— 8.75
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Rozs	—	lanyha	6.70— 6.85
	Árpa	takarmány	lanyha	5.80— 6.10
		égetni való	„	—.——.—
		sörfőzdei	„	—.——.—
	Zab	—	csend.	6.80— 7.05
	Tengeri	bánsági	csend.	—.——.—
		másnemü	„	4.95— 5.—
	Káposzta-repcze		csend.	—.——.—
	Köles	—	lanyha	4.40— 4.60
Szabadpiaczon kikiáltva	Buza	tavaszra	szilárd	8.41— 8.43
		junius 1894	„	—.——.—
		őszre	„	8.26— 8.30
	Tengeri	május-junius 1894	lanyha	5.02— 5.04
		szept-október 1893	„	5.10— 5.12
	Zab	Budapest sz. tavaszra	lanyha	6.20— 6.22
		Budapest sz. őszre	„	—.——.—
	Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	lanyha	15.50—15.60

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. junius 16.

Magyar aranyjáradék 4%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	116.10
Magyar papirjáradék 5%	94.90
Magyar vasuti kölcsön	124.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	121.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. záradékkal	—.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar szőllődézsmaváltsági kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	148.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.50
Osztrák járadék papirban	98.10
Osztrák járadék ezüstben	98.—
Osztrák járadék aranyban	117.25
1860-iki államsorsjegyek	147.50
Osztrák-magyar bankrészvény	992.—
Magyar hitelbank-részvény	410.25
Osztrák hitelintézet-részvény	340.—
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.82
20 frankos arany (Napoleondor)	9.79

Vizjelzés.

1893. évi junius hó 16-án reggel 7 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Branyicska	+ 16°	borult	+ 242
Soborsin	+ 18°	derült	+ 184
Radna	—	felhős	+ 286
Arad	+ 18°	felhős	+ 227
Makó	+ 18°	derült	+ 488
Szeged	+ 17°	esős	+ 715

A + jel a 0 felotti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. junius 16.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Idegenek névsora Aradon.

— Junius 16. —

Vass szálloda: Schmid József miniszteri tanácsos, Budapest. Selegyán József hivatalnok, Budapest.

Magyar Korona szálloda: Schreyer Jakab birtokos, Csermő. Nagy János épitész, Nagyvárad. Perlesz József kereskedő, Nagyvárad.

Három Király szálloda: Fejér Domokos pénzügyi biztos, Kurtics. Temesváry Pál birtokos, Bánhegyes. Milotinovits J. hivatalnok, Nagylak. Bosnyák Imre birtokos, Holdmézes. Jorga Döme lelkész, Gilárd. Zubor Adám hivatalnok, Arad.

Arany Kulcs szálloda: Singer N. bérlő, Szőlős. Kolhámi Józsefné birtokos neje, Csermő. Majténi Mihály vendéglős, Facset Gyulai Géza uradalmi felügyelő, M.-Illye. Turik Elek tanitó, Raraczháza. Blau Dávid kereskedő, Borosjenő. Hecker N. birtokos, Csermő. Nika János tanitó, Zsombolya. Zubai Mihály vendéglős, Torda.

Vasuti szálloda: Neuherr József kereskedő.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

Nyilttér.*

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyujt

ház- és földbirtokra

bekebelezés mellett,

20 évi törlesztésre,

100 forint tartozás után évi **8½ forint** tőke és kamat együttes fizetése mellett;

38 évi törlesztésre,

100 forint tartozás után évi **6 forint** tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy **6% kamatra** a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. **Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.** A kölcsön-ügyletek gyors és elözékeny lebonyolitása biztosittatik.

382 10—10 **Az igazgatóság.**

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.